

Från tvåhundra olika system till ett gemensamt

Rubriken syftar på den grundtanke som en gång startade arbetet för ett gemensamt radiosystem i Sverige. Mer än tio år har gått sedan dess, men idén håller och är mer aktuell än någonsin. För ungefär ett år sedan lanserades nämligen RAKEL, ett gemensamt radiosystem för alla organisationer i Sverige med verksamhet inom områdena allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

Ännu används systemet enbart i södra Sverige, där det redan öppnat dörrar för nya arbetssätt inom och mellan anslutna organisationer. Men arbetet fortgår. Nästa etapp – länen i Gävleborg, Stockholm, Södermanland, Uppsala och Västmanland – färdigställs redan under våren 2007. År 2010 beräknas RAKEL-systemet vara helt färdigbyggt och kommer då att finnas i hela Sverige.

RAKEL-systemets användarorganisationer är både offentliga och privata. Det som förenar dem är att de har viktig verksamhet som måste fungera för att samhället ska vara tryggt och säkert. Exempel är akut- och ambulanssjukvård, kommunala organisationer, elbolag, polis, vägverk, banverk, kriminalvård, kustbevakning och kärnkraftverk. RAKEL underlättar och effektiviserar den vardagliga verksamheten för dessa organisationer, genom att ge dem ökade möjligheter till samarbete. Det gör verksamheterna mindre sårbara i en krissituation och, i och med det, samhället tryggare.

Ett exempel är äldre- och handikappomsorgen inom de kommunala organisationerna. Bland annat kan vårdpersonalen med en enkel knapptryckning direkt komma i kontakt med räddningstjänst, polis, vårdcentral eller akut- och ambulanssjukvård. RAKEL innehåller flera möjligheter, bland annat effektiva gruppsamtal. Information om en patient, till exempel aktuella provresultat, kan med hjälp av en programvara hämtas från en databas. Med hjälp av RAKEL:s så kallade positioneringstjänst kan den resurs skickas som befinner sig närmast en händelse, vilket kan spara värdefulla minuter. Och eftersom alla kommunala resurser använder samma system, kan de enklare samarbeta. Exempelvis kan räddningstjänsten vara först på plats vid en fallolycka, om de för tillfället har mer resurser eller befinner sig närmare geografiskt.

Mobiltelefoni inte lika robust

I avsaknad av bättre alternativ används ofta mobiltelefoni för samverkan och kommunikation, även inom och framför allt mellan verksamheter som bör ha ett mer robust kommunikationssystem. Vid vägraset utanför Munkedal i december 2006 blev mobiltelefonnätet omedelbart överbelastat, vilket är vanligt vid olyckor och större händelser. I Munkedal var dessutom även den fasta telefonin skadad i och med att teleledningar i banvallen brutits sönder. Räddningsinsatsen krävde bland annat samverkan mellan Banverket, Vägverket, kommunala räddningstjänsten, ambulanssjukvård, polis, elbolag, åkerier med farligt godshantering och Sveriges Radio. Samverkan mellan ett stort antal av dessa var bristfällig på grund av svårigheter att kommunicera.

Starkt skydd mot avlyssning

RAKEL är i praktiken omöjligt att avlyssna, vilket ger frihet. Ett befäl på en skadeplats kan exempelvis kommunicera känslig information utan att oroa sig över att uppgifterna sprids.

Användare idag

Polisen, Kustbevakningen, Kriminalvården, Räddningsverket samt Regeringskansliet är idag användare av RAKEL i den första etappen.

Statens strålskyddsinstitut, landstinget i Uppsala, Kalmar kommun, SOS Alarm med flera arbetar i nuläget med sin anslutning.

Användare internationellt

Flera andra länder använder sig av samma teknik och typ av system för att säkra kommunikation och samverkan för speciellt viktiga verksamheter i samhället.

Läs mer om system i andra länder:

Belgien (www.astrid.be)
Finland (www.virve.com)
Island (www.siminn.is)
Nederländerna (www.isc.nl)
England (www.pito.org.uk)
Norge (www.nodnett.no)

Läs mer om TETRA-tekniken, som RAKEL är byggt med:

www.tetramou.com

Vid en krissituation, till exempel avbrott i el- eller vattenförsörjning, blir RAKEL-systemet därför en extra viktig kommunikationskanal. I en sådan situation är det centralt att samverkan fungerar, bland annat mellan äldre- och handikappomsorg, kommunledning samt den tekniska förvaltningen. I Kalmar, en av de kommuner som drabbades hårdast av stormen Gudrun, har kommunledningen fattat beslut om att hela organisationen ska ansluta till RAKEL. Kalmar planerar att starta sin användning av RAKEL inom räddningstjänsten. Detta kommer att ske under 2007.

RAKEL kan som sagt nyttjas av alla verksamheter med anknäring till områdena allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Inom kommunerna kan det exempelvis handla om el-, vatten- och värmeförsörjning, äldre- och handikappomsorg eller hemtjänst. Självklart är också räddningstjänst och den kommunala ledningsorganisationen godkända användare.

Men exakt hur systemet ska användas i en viss kommun är till stor del upp till kommunen själv att avgöra. En utgångspunkt kan vara de delar av organisationen som ingår i beredskapsplaneringen. De kommunala verksamheter och/eller kommunala bolag som måste fungera vid en allvarig olycka eller kris har med andra ord tillgång till RAKEL-systemet. Att RAKEL:s tjänster och funktioner även används för att underlätta arbetet i vardagen är en framgångsfaktor för att minska organisationens sårbarhet.

Utbyggnadsplan för RAKEL-systemet

Etapp 1	Blekinge, Kalmar, Skåne	I drift
Etapp 2	Gävleborg, Kronoberg*, Stockholm, Södermanland, Uppsala, Västmanland	Kvartal 2, 2007
Etapp 3	Halland, Västra Götaland	Kvartal 4, 2007
Etapp 4	Östergötland, Jönköping, Västernorrland	Kvartal 3, 2008
Etapp 5	Örebro, Värmland, Dalarna	Kvartal 4, 2008
Etapp 6	Jämtland, Västerbotten	Kvartal 3, 2009
Etapp 7	Norrbottnen, Gotland	Kvartal 3, 2010

* Kronoberg deltar i anslutningsarbetet för etapp 1

Kontakta Krisberedskapsmyndigheten

Tel: 08-593 710 00 (vx)

Fax: 08-593 710 01

Box 599
101 31 Stockholm

kbm@krisberedskapsmyndigheten.se

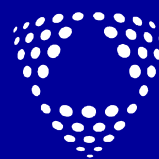
www.krisberedskapsmyndigheten.se

Kontaktperson:

Eva Attehed, verksamhetsansvarig användaranslutning

Tel: 08-593 712 07

eva.attehed@kbm-sema.se

KRISBEREDSKAPS
MYNDIGHETEN